

AKV-NYT

Læs mere om planen for
bekæmpelse af skimmel og AKV's
nyeste investering.

Udfordringen, der først ses for sent

Af agrokonsulent Charlotte Frederiksen

Kartoffelskimmel er den største sygdom i kartoflerne og har altid optrådt. Alle kan huske historietimerne om hungersnød i Irland, fordi kartoflerne gik til i skimmel, men hvorfor nu så meget om det i et udviklet samfund med masser af kemi omkring os. Tænker vi tilbage til covid, så huskes beta, delta og omnikron som forskellige typer eller rettere mutationer, og på akkurat samme måde muterer kartoffelskimmel også for at tilpasse sig omgivelserne. Vi kalder dem skimmelracer.

Skimmelracerne ændrer sig tilfældigt, og hvert år er der mange forskellige typer, men kun de færreste ændrer sig til en mere aggressiv eller effektiv type. Når der kommer en mere effektiv type, som er i stand til at bryde enten den kemiske barriere eller plantens naturlige forsvar, vil denne naturligvis kunne opformerer hurtig. Opdager man det ikke, kan der hurtigt ske en spredning. Ren survival of the fittest.

Med forbud mod anvendelse af Ranman, og med skimmel, der er resistent mod Revus, er 2 af vores basismidler stort set ude af strategien. Her er nytænkning og planlægning strengt nødvendigt. I Danmark arbejder vi med 3 mere eller mindre problematiske skimmelracer EU37, EU41 og EU43. Sidstnævnte er hovedårsagen til udfordringen, for den er blevet resistent mod Revus, som plejer at være et af vores hovedmidler.

Det kunne til denne sæson være dejligt med en quicktest med svartid på 15-30 minutter, som kunne give svar på skimmelracen, men det er desværre ønsketænkning. Kan vi på sigt komme frem til meget kort svartid på raceundersøgelsen i den ak-

tuelle mark, vil det forlænge levetiden af både sorterne og svampemidlerne. Der arbejdes på, at vi ved indsamling af skimmelprøver, kan få et test-svar tilbage inden sæsonen er afsluttet, og derved har mulighed for at ændre strategi og forhåbentlig få et bedre afsæt til sæsonen i 2024.

2023 bliver året, hvor beslutningsstøttesystemerne skal bruges fuldt ud, nyhedsbrevene skal læses, og ikke mindst markerne inspiceres på gåben, ingen medarbejdere, der arbejder i marken, må være i tvivl om, hvordan kartoffelskimmel ser ud. De rigtige løsninger bruges for at holde skimlen nede.

I bedste IPM-stil byder værktøjskassen dog stadig på skruer, nøgler og hammer. Der må i sæsonen ikke være midler, som bliver kørt alene, der skal altid en blandingspartner med. Vi har heldigvis ingen skimmelracer, som har resistens mod 2 virkemekanismer, men får vi først en skimmelrace med 2 brudte virkemekanismer, så bliver udfordringen næsten uoverstigelig.

Så af hensyn til den fremtidige avl af kartofler i Danmark er det af største vigtighed, at PLEJER ER DØD i forhold til skimmelsprøjtningerne.

Et væsentligt værktøj er også skimmelresistente sorter, som AKV har arbejdet med i mange år. Vi kan se at rigtig mange af AKV's avlere tager godt imod de nye sorter. Til sæsonen 2024 er der bestilt en pæn portion læggekartofler med disse sorter. Samtidig arbejder læggekartoffelavlerene hårdt på, at der i 2025 kan være endnu flere, som kan gøre brug af dem, men opformeringen tager et par år.

AKV i marken

Af agrochef Henrik Pedersen

Agro's opgave er at hjælpe avlerne, og som alternativ til erfagrupper og markvandring laver vi AKV i marken. Det er lokale arrangementer med aktuelle problemstillinger – altid 2 steder i AKV's avlerområder inden for samme emner. Målet er, at de fremmødte får noget med hjem, og får svar på de spørgsmål, der måtte være omkring avlen. Vi forventer at afholde 4-5 arrangementer hen over sæsonen. De meldes altid ud i Aktuelt ugen før.

En tur i marken med AKV tager 1 times tid og er både uforpligtende, uden tilmelding og naturligvis gratis. Der er plads til både den erfarne kartoffelavler, og den nye elev som stadig kan lære om spiren skal vende op eller ned. Vi håber at se jer næste gang, vi er i marken.

AKV i marken hos Jan Just den 15. juni 2023

Nyt fra forsøgsmarken 2023

Af forsøgschef Claus Nielsen

LandboNord og AKV's forsøgsmark har samme omfang, som den plejer, så der er mange spændende ting at komme og se på. Det betyder også, at der er mange forskellige arbejdsopgaver, der skal udføres. Vi har udvidet vores forsøgsaktiviteter og har i år et forsøg med økologisk dyrket spisekartofler. Dette kan give anledningen til udfordringer i marken, hvor der er kommet meget senegræs. Derfor har vores renser været brugt på ugebasis i 5 uger. Ukrudt er også en udfordring andre steder, og der begynder at komme mere ukrudt i kartoffelmarkerne, hvor den kemi, der er til rådighed, ikke er effektivt nok. Derfor tror jeg, at vi ser ind en løsning med mere mekanisk rensning i kartofler. Måske i kombination med kemisk behandling.

Selvkørende forsøgssprøjte

Vi har sammen med LandboNord opgraderet vores forsøgsudstyr med en selvkørende forsøgssprøjte. Den skræver over de 4 rækker, vi skal behandle. Og så har den 10 linjer til forskellige behandlinger. Det betyder, at når der er blandet til et forsøg, kan hele blokken behandles i en overkørsel, så vi sparer behandlingstid. Vi kan også reducere mængden af behandlingsspor i forsøgene, da sprøjten skræver over de rækker, der skal behandles.

Med den nye sprøjte håber vi på at kunne lave et nyt forsøgs set-up til test af biostimulanser, og de mange andre tilsætningsstoffer, der bliver promoveret til kartofler uden den nødvendige dokumenteret virkning.

Forsøgssprøjten er købt sammen med LandboNord

Energisituationen for kampagnen 2023

Af administrerende direktør Ronnie B. Nielsen

Hele Europa fik et stort chok sidste år efter Rusland valgte at angribe Ukraine. Det meste af verden fik travlt med at indføre sanktioner mod Rusland og trække deres aktiviteter ud af landet. Vi lukkede på samme måde den relativt begrænsede aktivitet i Rusland ned, men det var en mindre påvirkning på AKV. Energifriserne begyndte at stige fra et allerede relativt højt niveau til niveauer, som tidligere var helt utænkelige. Heldigvis for AKV var gassen afdækket sidste kampagne, og det gav en rigtig god økonomisk gevinst, mens den højere pris for el betød store stigninger i energiforbruget.

Vi er ved at være klar til en ny kampagne, og vi har aflåst en mindre del af gassen til den kommende kampagne, mens vi for el forsat er på markedspriser. Det har altid været AKV's strategi at benytte sikringsværktøjer til at minimere risikoen både på energi men også andre områder (rente, valuta, etc.). For nu ser vi ind i en kampagne med større usikkerhed for omkostninger til energi, end vi tidligere har oplevet, og AKV vil forsøge at afdække en større del, men kun hvis markedet for dette er gunstigt.

Den anden store usikkerhed er selve forsyningen af gas til Europa. For første gang nogensinde oplevede vi i Danmark, at der sidste år var en reel trussel for, at naturgassen ikke var tilstrækkelig. Heldigvis blev der ikke lukket for gassen, men mange investerede i alternative energikilder. Det, sammenholdt med de rekordhøje priser, resulterede i en reduktion af naturgasforbruget på over 20% på europæisk plan. De fleste eksperter vurderer i øjeblikket, at risikoen for, at gassen bliver lukket denne vinter, er lille. Men der er en risiko. Lagerne i Europa er bedre end tidligere ventet, men en hård vinter vil kunne dræne lagerne hurtigere, end importen kan følge med. AKV er forsat afhængig af naturgas for at kunne gennemføre produktionen, men den nuværende udmelding fra energinet til de berørte kunder i tilfælde af manglende naturgas er, at leverancen forventeligt skrues ned i en periode. Skulle det mod forventning ske, vil det betyde en længere kampagne end planlagt. For nu er AKV optimistisk i forhold til gasforsyningen, men vi følger situationen. Vi forsøger samtidig at få dækket en større del af forbruget af inden kampagnen.

Ny fabrik bliver en central del af AKV's fremtid

Af administrerende direktør Ronnie B. Nielsen og salgsdirektør Bjarne Larsen

AKV kan for første gang i mange år helt selv bestemme udviklingen af både produktionen og kommercielle aktiviteter. På den baggrund er det besluttet, at AKV vil opføre en fabrik til fremstilling af fødevaringredienser, også kendt som en derivater. AKV har en organisation, som har erfaring med de kommercielle aspekter af fødevaringredienser og derfor en bred kundeportefølje, som allerede efterspørger sådanne produkter. Projektet blev præsenteret på årets generalforsamlingen, da det kort forinden var blevet godkendt af AKV's bestyrelse. Den præsenterede investering indeholder etableringen af en ny fabrik, et nyt pakkeri, et nyt lager og nogle nye laboratoriefaciliteter inklusiv et applikationslaboratorie på sigt. Det er altså et projekt med mange tilknyttet aktiviteter, som skal startes op. Forventningen er, at den nye fabrik senest står klar ultimo 2025, men forventes klar medio 2025. På sigt vil der blive ansat en del ekstra til at hjælpe med særligt den kommercielle del af projektet. Det er dog ikke muligt at køre en ny fabrik uden også at ansætte ekstra operatører, laboranter, ingeniører etc. Samlet forventer AVK at ende med mindst 35 nyansatte over en 10 års periode. Det skyldes, at viden om produkterne, hvordan man udvikler og benytter dem etc., er en stor del af projektet. Den nye retning for AKV kommer til at stille større krav til fødevarerens sikkerheden, og der kommer et langt større fokus på en vidensbaseret tilgang til markedet. Hele organisationen skal udvikle sig sammen med projektet over de kommende år.

Derivater kan blandt andet bruges i nudler

Produkterne fra den nye fabrik kan anvendes i en meget bred vifte af fødevarer, men grundlæggende kan man med en derivatfabrik påvirke viskositeten af de endelige produkter. Det kan med andre ord siges, at vi med fabrikken kan få evnen til at tykne eller ændre konsistensen af det endelige produkt. Et eksempel kan være gelatine til vingummi, som kan erstattes af en modificeret stivelse, som kan give samme konsistens men uden animalske proteiner. Dette er ligeledes en fordel, da animalske proteiner er dyre, hvorfor den billigere modificerede stivelse bidrager til, at flere kan have råd til at købe disse fødevarer. De nye produkter, der skal fremstilles, tager både tid at udvikle og teste ude ved kunden. Derfor må det forventes, at der går 1-2 år fra, at fabrikken står klar, til der kommer gang i salget af de mest funktionelle og spændende stivelsestyper. Så der er en længere tidshorisont, men det er et projekt, vi har stor tiltro til på AKV.

Blandende signaler i et fornuftigt marked

Af salgsdirektør Bjarne Larsen

Hvor vi i året har oplevet høje priser, så har foråret været præget af relativ lav efterspørgsel og faldende priser ligesom for stort set alle andre råvarer. Faldet har dog sammenlignet med andre stivelser været relativt beskedent men stadig nok til, at en del kunder har forsøgt at komme ud af deres kontrakter på både pæne og knap så pæne måder. Vi holder naturligvis fast i kontrakterne, ligesom vi ville gøre, hvis markedet gik den anden vej. Det giver ind i mellem lidt direkte samtaler med nogle kunder. Langt de fleste kunder lever dog op til deres forpligtelser og forstår, hvad langsigtet samarbejde betyder, så vi er samlet set salgsmæssigt kommet godt i gang med regnskabsåret.

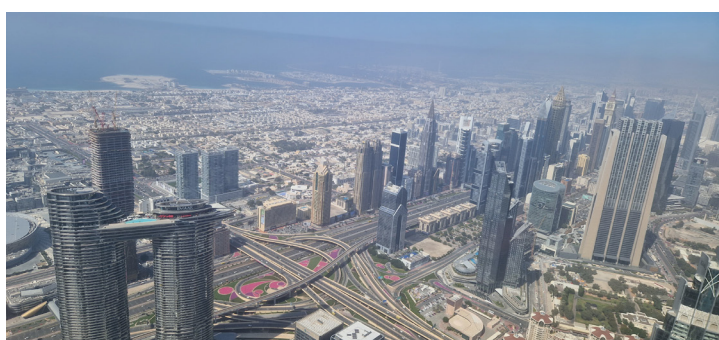
Mens de andre stivelsestyper er hårdt ramt af mindre efterspørgsel ikke mindst fra et papirmarked med lav aktivitet, så er situationen for kartoffelstivelse anderledes på udbudssiden. Arealerne med stivelseskartofler faldt sidste år i Europa, og det fald ser ud til at fortsætte i år. Kartofflerne er som bekendt kommet

sent i jorden i hele Europa, ligesom det tørre vejr ikke bare sætter sine spor i Danmark, men også i f.eks. Holland, hvor markedslederen Avebe holder til. Herudover har producenterne i Holland, Frankrig og dele af Tyskland lovet deres avlere meget høje kartoffelpriser for at sikre så mange kartofler som muligt til deres produktion. I Frankrig er situationen så kritisk, at Tereos har sat deres kartoffelstivelsesfabrik til salg, da de hverken har tilstrækkeligt råvaregrundlag eller kan skabe økonomi i forretningen.

Afhængigt af vejret i de kommende uger, så kan avlen med andre ord blive reduceret en del, hvilket vil være med til at presse priserne opad. Vi plejer at være tilfredse med høje priser, men noget tyder på, at prisspændet til de øvrige stivelser kan blive meget stort, hvilket kan have negative konsekvenser på længere sigt. Vores eget udgangspunkt er positivt, men det ser endnu en gang ud til at blive et spændende år, vi har foran os.

Med en sælger rundt

Af administrerende direktør Ronnie B. Nielsen

Billeder af fragile bygninger i Pakistan og flotte skyskrabere i Dubai

I februar var jeg så heldig at blive inviteret (eller invitere mig selv) med på rejse rundt i Mellemøsten for at møde en række kunder. Som de fleste andre på AKV er det kommercielle nyt for mig. Det var derfor med stor nysgerrighed, at jeg rejste ud sammen med en af vores mest erfarne sælgere, Peter Haugsted. Peter har mange års erfaring med salg af kartoffelstivelse, og han kender de fleste i branchen, så det var med ro i sindet, at vi fløj afsted i februar.

Hele rejseprogrammet var 14 dage i Mellemøsten, hvor vi besøgte Pakistan, Dubai, Jordan og Libanon. Med de mange lande og endnu flere kunder var det et travlt program. Fokus var på at møde eksisterende kunder for at få en snak med dem om, hvad vi gør godt, samt hvad vi kan gøre bedre.

Det var en bred vifte af kunder med meget forskellige situationer. F.eks. oplevede vi, at de i Pakistan næsten var løbet tør for udlands valuta i nationalbanken og derfor krævede regeringen meget lange betalingsfrister for at minimere trykket på den udenlandske valuta i reserverne. Den nationale situation påvirkede vores kunder direkte, og her var det vigtigt som samarbejdspartner at finde nye løsninger til at håndtere en situation, som er uvant for både kunderne og os. Forskellen mellem landene er også meget slående. Skiftet fra Pakistan til

Dubai er stort i forhold til at sammenligne forhold eller kunderne. I Dubai er der masser af penge, og der er styr på byen. Det er trygt at bevæge sig rundt på alle tider af døgnet modsat Pakistan, som er udpræget fattigt, og her er væbnet vagter en del af dagligdagen.

I Pakistan blev vi kraftigt frarådet at bevæge os ud fra hotellet efter mørkets frembrud, medmindre det skete med en privatchauffør. Dubai og Karachi (Pakistans hovedstad) er næsten som nat og dag. Men brugen af kartoffelmel sker begge steder, heldigvis. Så vi oplevede både topmoderne fabrikker og fabrikker, som nok ikke havde overlevet besøg af fødevarermyndighederne i Danmark.

Turen var informativ, og det var dejligt at møde kunderne og høre direkte fra dem, hvad vi gør rigtigt, men også hvor vi kan forbedre os. Specielt var det betryggende at høre fra en del kunder, hvor meget de efterlyser yderligere modificeret stivelser fra AKV, hvilket er et godt grundlag for den derivatfabrik, som AKV netop har godkendt. Det var godt at se, hvordan vores sælger interagerer med vores kunder, og det forhold, vi på relativ kort tid, har fået etableret sammen med vores partnere.

Det giver stor tiltro til vores fortsatte kommercielle succes.

AKV A.m.b.A

Af direktionssekretær Marlene Harbo

Torsdag den 15. juni blev der afholdt den årlige generalforsamling. Der var mødt 64 stemmeberettigede op til mødet, som strakte sig fra kl. 13 til kl. 16.30. På mødet blev det historiske gode resultat gennemgået, hvilket gav anledning til en god stemning på mødet. Dertil blev driften af fabrikken under kampagnen, det kommercielle og fokusområderne fra marken lige så drøftet.

Ud fra præsentationerne var det tydeligt at spore de store forandringer, der er sket siden sidste års generalforsamling. For første gang i mange år står AKV nu på egne ben, og har selv råderet over alle beslutninger. Dette er en spændende tid for alle med tilknytning til AKV, og det skaber store drømme og forventninger til AKV's fremtid.

Derfor blev der på mødet præsenteret fokuspunkter, som AKV's bestyrelse og ledergruppe arbejder med for netop at udvikle AKV i en retning, som skaber et bedre og mere profitabelt AKV. Her er der blandt andet fokus på at gå fra et industrifokus til et fødevarefokus. Der skal være mere fokus på

vikling af produkter, etablering af en derivatfabrik samt forbedring af udpakning.

På generalforsamlingen var Per Christensen, Hjalperup og Søren Aaen, Gandrup på valg. De blev begge genvalgt til bestyrelsen. Som revisionshus blev PWC af bestyrelsen foreslået som fremtidig revisor for AKV. PWC blev valgt som ny revisor. Til generalforsamlingen havde bestyrelsen foreslået to vedtægtsændringer. Den ene var et navneskift fra 'Andelskartoffelmelsfabrikken Vendsyssel A.m.b.A til det mere internationalt venlige navn AKV A.m.b.A. Det andet forslag var et eksternt bestyrelsesmedlem, der skal supplere med viden inden for blandt andet det kommercielle område. Begge vedtægtsændringer blev godkendt.

Bestyrelsen sluttede af med at takke alle involverede i AKV's drift. Det er et stærkt hold af dygtige medarbejdere, og der arbejdes professionelt med opgaverne. Bestyrelsen ser positivt på de kommende år, hvor de er sikre på, at AKV bliver løftet til det næste niveau.

AKV's seniorklub på tur

Af agrochef Henrik Pedersen

Tidligere AKV-ansat Lasse Dahl Pedersen fortæller om Læsø Fiskeindustri

Fredag den 19. maj var AKV's seniorklub på tur til Skagen. Første besøg var hos Læsø Fiskeindustri, som har hovedkontor, lager og pakkeri i Skagen. Her viste direktør Lasse Dahl Pedersen rundt og fortalte om virksomhedens historie. Lasse har tidligere været produktionsassistent ved AKV. Næste besøg var ved Det Grå Fyr, hvor tidligere direktør

ved AKV Niels Eriksen kunne fortælle om de mange fugleaktiviteter der foregik ved Skagen med hovedsæde i Det Grå Fyr. Vejret var godt, folk var glade, så kort sagt en god dag.

AKV's seniorklub er en forening for tidligere ansatte, der er gået på pension/efterløn og nuværende ansatte over 60 år.

Nye ansigter på AKV

Af direktionssekretær Marlene Harbo

Kimmo Kanerva er vores nye sælger, og han skal primært stå for salget af den kationiske stivelse, som bruges i papirindustrien.

Kimmo har en kandidatgrad i trævidenskab og produkter, papirmasse og papirteknologi. Dertil har han flere års erfaring fra papirindustrien, hvor han har rådgivet kunderne i forhold til deres behov.

Kimmo vil på AKV primært stå for salget af den kationiske stivelse i de nordeuropæiske lande, og hertil rådgive vores andre sælgere i de resterende verdensdele i forhold til salget af kationisk stivelse. Det er dog primært i de nordeuropæiske lande, det største salg af kationisk stivelse er.

Til dagligt bor Kimmo i Finland sammen med hans kone og to børn, og i hans fritid kan han godt lide at cykle.

Segment Sales Director - Paper & Packaging Kimmo Kanerva

Forsøgsmedarbejder Tommi Sættrup Larsen

I vores agro-afdeling er Gerhardus Kroes gået på pension, hvorfor vi har ansat Tommi Sættrup Larsen som forsøgsmedarbejder.

Tommi har tidligere arbejdet med svin, og han var i 6 år afdelingsansvarlig. Tommi søgte til AKV for at "prøve noget nyt. Jeg så jobopslaget og synes det lød spændende og lidt nørdet, og det kan jeg godt lide".

Tommi har allerede arbejdet ved AKV i 3 måneder, og om jobbet siger han: "Den største forskel mellem mit tidligere job, og det jeg har nu, er adspredelsen i det. På AKV er der et helårshjul, hvor der sker noget nyt hele tiden. På mit gamle arbejde lavede vi det samme hver uge. Jeg kan godt lide alsidigheden i det, jeg laver nu, og så er al den friske luft en god bonus".

Til daglig bor Tommi på en landejendom mellem Hjørring og Sindal. Han er gift og har to børn. I hans fritid går han op i jagt og fiskeri.

Kalender

Af direktionssekretær Marlene Harbo

Torsdag den 29. juni 2023 kl. 14.00 og kl. 19.00

Markvandring i Try

Onsdag den 31. januar 2024 kl. 09.00

Avlermøde

Torsdag den 20. juni 2024 kl. 09.30

Generalforsamling

ADMIN. & PRODUKTION
GRAVSHOLTVEJ 92
9310 VODSKOV

SALG
AGRO FOOD PARK 13
8200 AARHUS N

TLF
MAIL
WEB

+45 96 38 94 20
AKV@AKV.DK
WWW.AKV.DK